



LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

”Jag kan inte ha respekt för sådana kvinnor!”

En kvalitativ innehållsanalys om hur kvinnor som har barn med flera partner diskuteras på internetforum.

Jessica Nilenius Ekstedt & Lovisa Löfdal

Kandidatuppsats SOPA 63

HT 2017

Handledare: Eva Palmblad

Abstract

Authors: Jessica Nilsenius Ekstedt & Lovisa Löfdal

Title: “I have no respect for women like that!” - a qualitative content analysis on how women who have children with multiple partners are discussed on internet forums.

Supervisor: Eva Palmblad

Assessor: Jan Magnusson

This essay aims to identify and analyze the view of these women. Discussion threads on Flashback Forum and on the parental community Familjeliv about women who have children with multiple partners have been examined. This essay uses gender theory from a social constructivist basis and focuses on the social norms that are displayed, unspoken and pronounced. The essay aims to analyze the stereotype descriptions of gender that appears in the posts. As our method we have chosen to do a qualitative text analysis of threads that we saw as being compatible to our purpose. This gave us 606 posts as our material. Based on our themes, we chose to use 150 posts that we found interesting. We have gradually reduced these. To the final analysis, we kept 43 posts.

Our questions are as follows:

- What terms are used for women who have children with several partners?
- What pronounced and unprecedented norms appear about women and family formation?
- How do stereotype depictions of gender appear in the posts?

The results of the essay have shown prominent norms about motherhood. It shows that women who have children with two different partners are socially accepted but there are clear negative beliefs about women who have children with three or more different partners. During the course of the work we have seen clear expressions of misogyny in several posts and therefore we highlight this in our essay.

Keywords: social norms, multipartner fertility, gender roles, Flashback, Familjeliv, misogyny, families.

Förord

Vi har efter denna intensiva period av uppsatsskrivande nu en stund över att reflektera över den tid som gått. Efter en period av skratt, svett och tårar har vi nu färdigställt vår uppsats. Vi vill tacka vår handledare Eva Palmblad som guidat oss genom uppsatsen och hjälpt oss nå fram till det slutliga resultatet. Tack till Ulla Urde på Studieverkstaden som kommit med kloka tips och råd. Tack till våra barn Theodore, Wille, Sam och Lou som tålmodigt väntat på att vi ”snart är klara”. Sist av allt vill vi tacka varandra. Vi som knappt kände varandra innan uppsatsskrivningen. Nu har vi spenderat otaliga timmar ihop. Detta är förhoppningsvis början på en livslång vänskap. Denna erfarenhet kommer vi kommer bära med oss för resten av våra liv.

Jessica Nilenius Ekstedt och Lovisa Löfdal

Helsingborg, januari 2018

Innehållsförteckning

Abstract	2
Innehållsförteckning	4
1. Inledning.....	5
1.1 Problemformulering	5
1.2. Relevans för socialt arbete.....	6
2. Syfte och frågeställningar.....	7
3. Bakgrund.....	7
3.1. Flashback.....	7
3.2. Familjeliv.....	8
4. Kunskapsläge.....	9
4.1. Familjekonstellationer.....	10
4.2 Kvinnor i familjen.....	10
4.3. White Trash mamman	12
5. Teori.....	12
5.1. Socialkonstruktivism	12
5.2. Genusteori.....	13
5.3 Normer och normalitet.....	14
6. Metod	15
6.1. Netnografisk forskning.....	15
6.2. Kvalitativ innehållsanalys.....	16
6.3. Metodens fördelar och brister.....	17
6.4. Urval.....	18
6.5. Metodologisk tillförlitlighet och äkthet.....	18
6.6. Analysförfarande.....	19
6.7. Arbetsfördelning.....	20
6.8. Etiska överväganden	20
7. Resultat och analys.....	22
7.1 Tvåfädersnormen	23
7.2. Könrollsnormer	24
7.2.1. Maskulinitetsnormer	24
7.2.2. Moderskapsnorm	27
7.2.3. Misogyni	29
7.3 Kärnfamiljsnormen	34
8. Slutdiskussion.....	36
Referenslista.....	40

1. Inledning

1.1 Problemformulering

”Rod Stewart har sju barn med fem kvinnor, blir han nånsin kritiserad för det (...) Varför väntas män så sin vildhavre – men inte stanna kvar och ta hand om sin avkomma? Och varför förväntas alltid kvinnan ta det fulla ansvaret när ett förhållande havererar?” Så blir den svenska programledaren Ulrika Jonsson citerad i en artikel för *Aftonbladet* med rubriken "Hon hånas för att hon har fyra barn- med fyra olika pappor" (Utter, 2010). I denna artikel ifrågasätter Ulrika Jonsson varför samhället ser män med många sexpartners som hingstar, när kvinnor i samma situation betraktas som slinkor.

Natashja Blomberg även kallad Lady Dahmer skriver i sin blogg under namnet "Man är ju inte misslyckad för att man älskat många gånger" (2016) att kvinnor som har barn med flera män ses som misslyckade då de inte lyckas skapa och behålla kärnfamiljen.

Kärnfamilj genomsyrade vårt samhälle i väst under 1950-talet. Kärnfamiljen bestod av pappa, mamma och barn och könsrollerna var traditionellt uppdelade (Roman 2003, s.43). Under denna tid ökade förvärvsarbetet för kvinnor. Detta ledde till att kvinnorna kunde bli mer självständiga och möjlighet till egenförsörjning ökade, dock även skilsmässorna. Mellan 1960- och 1980-talet fördubblades skilsmässorna men stabiliserades därefter (Bruno 2015, s. 172). Då skilsmässorna blev fler ökade även möjligheten för nyarbildning. Vid nyarbildning kunde fler barn födas i de nya relationerna (Roman 2003, s.52ff). Antalet individer som ingår nyarbildning och skaffar barn i dessa nya relationer har ökat stadigt från 70-talet men har avtagit under 2000-talets början (SCB 2013, s.12).

Statistiska Centralbyråns demografiska rapport från 2013 visar att de flesta kvinnor och män får sitt andra barn med den partner de fick sitt första barn med. Under år 2011 fick endast 7 % av kvinnorna och 8 % av männen sitt andra barn med en ny partner. Av dem som fick sitt tredje barn det året var det 21 % av kvinnorna och 27 % av männen som fick något av de tre barnen med en annan partner. Vad gäller fjärde barnet fick 31 % av kvinnorna och 46 % av männen barn med flera partner (SCB 2013, s.7).

Trots att detta visar att det inte är ovanligt med kvinnor som har barn med flera partner är detta ett ämne som berör och som diskuteras flitigt på olika forum på internet. Det framkommer tydligt vilka normer som råder gällande familjekonstellationer och föräldraskap. Ämnet föräldraskap rör större delen av Sveriges befolkning på ett eller annat sätt. Därmed är det ett ämne som berör (Alstam, Plantin & Daneback 2016, s.137). Alstam (2016, s. 306) skriver att under det senaste decenniet har det skett en förändring i vår syn på föräldraskap. Föräldrarnas roll ses som avgörande för hur barnet kommer att utvecklas. I takt med att föräldrarnas roll har uppgraderats har det också kommersialiserats. I västvärlden har vi under de senaste tio åren sett en trend att diskutera och debattera föräldraskap med andra på virtuella föräldraforum. Internet har bidragit till att öka globaliseringen och att människors möjligheter att skapa nya nätverk med andra människor ökar (Svenningsson 2003, s.18).

Under 2000-talet har webforum blivit allt vanligare. I dessa virtuella mötesplatser skapar medlemmarna forumet genom att dela med sig av sina livserfarenheter och ta del av andras erfarenheter (Daneback & Sobring 2016, s.136). Vanligt förekommande är att medlemmarna tycker till om andras föräldraskap. Detta visar sig bland annat under en diskussionstråd på sajten Familjeliv från år 2010 där det finns en omröstning om huruvida en ser ner på kvinnor som har barn med olika män. 39 procent svarar ja (274 röster), 48 procent svarar nej (337 röster) och på alternativet ”Annat, vad?” svarar 12 procent (84 röster). För oss är det intressant att se vilka åsikter som ligger bakom denna omröstning. Väl medvetna om att Familjelivs målgrupp främst är kvinnor som har barn beslutar vi oss för att undersöka ytterligare ett forum. Det blir det kontroversiella diskussionsforumet Flashback Forum med över en miljon medlemmar. På dessa två internetforum, som är bland Sveriges absolut största, har vi undersökt hur synen på kvinnor som har barn med olika partner ser ut.

1.2. Relevans för socialt arbete

Som socialarbetare kommer vi att komma i kontakt med många människor i olika familjekonstellationer. För att kunna ha ett lämpligt bemötande menar vi att det är viktigt att ha en medvetenhet kring de uppfattningar som finns om familjer som avviker från kärnfamiljen. Kvinnor som har barn med olika partner är ett exempel på en familjekonstellation som avviker från denne. Synliggörandet av dessa uppfattningar är ett första villkor för en medvetenhet om

eventuella negativa föreställningar som kan råda i ett fall som detta. Denna medvetenhet ämnar vi väcka genom vår studie.

2. Syfte och frågeställningar

Uppsatsens syfte är att undersöka hur kvinnor som har barn med olika partner framställs på två av Sveriges största diskussionsforum, Flashback Forum och sajten Familjeliv. För att nå detta syfte utgår vi från följande frågeställningar:

- Vilka begrepp används om kvinnor som har barn med flera partner?
- Vilka uttalade och outtalade normer framträder om kvinnor och familjebildning?
- Hur framträder stereotypa skildringar kring kön?

3. Bakgrund

I detta avsnitt ska vi redogöra för vilka forum vi använt oss av i vår analys. Nedan redogörs för de två internetforum vi valt att granska: Flashback Forum och sajten Familjeliv.

3.1. Flashback

Flashback Forum är ett kontroversiellt diskussionsforum. I skrivande stund har forumet 1 131 994 medlemmar och 58 702 111 publicerade inlägg. Flashback grundades 1983 av Jan Axelsson som då var 14 år. Innan Flashback lanserades på internet 1995, var det en tryckt punkttidning. Under samma tidsperiod startade även ett flertal andra kontroversiella webbplatser i Sverige. Många av dessa blev nedstängda då internetleverantören tyckte att de var moraliskt tvivelaktiga. Följden av nedstängningarna blev att Flashback år 1996 öppnade ett webbhotell. Här var de som blivit avstängda från sina internetleverantörer välkomna. När en webbplats blev nedstängd kunde Flashback kontakta den drabbade för att erbjuda gratis webbhotell. Det blev en mötesplats för mängder av olikänkande individer och organisationer. Webbplatser som blivit nedstängda hittade därmed sin frizon hos Flashback. Våren 2000 startades diskussionsforumet Flashback Forum där alla avvikande åsikter var tillåtna och där det var högt i tak. Yttrandefriheten var total. Den stora friheten var kontroversiell och antalet artiklar som

skrevs på Flashback blev allt fler. Detta ledde till att Flashback blev avstängt från Internet i oktober 2000. Samtliga internetleverantörer i Sverige nekade Flashback att köpa internetförbindelse. Efter åtta månaders avstängning var Flashback tillbaka på nätet igen via en nystartad internetleverantör. Då fick Flashback fler besökare än vad de hade innan nedstängningen.

Flashback blev 2003 fällda i Marknadsdomstolen och verksamheten förbjöds i Sverige. Diskussionsforumet blev därefter ägt av ett helt nytt företag med säte i London och verksamheten drevs därifrån (www.flashback.se/flashbacks-historia). Under sex år drevs Flashback därifrån. Det pågick juridiska förändringar i Storbritannien som påverkade yttrandefrihet och integritet. På grund av det så flyttades det juridiska ansvaret till Flashback International Inc år 2010. På så sätt tilldelades Flashback vissa juridiska fördelar vad gäller tolkning av åsikts- och yttrandefrihet. Postadressen till Flashback International Inc är förlagd i New York, USA. (www.flashback.org/kontakt).

Vill en vara med i diskussionerna på Flashback behöver en ha ett medlemskap. För att bli medlem ska födelsedatum, användarnamn och e-post registreras. Flashbacks regler ska godkännas. Inläggen kan läsas av alla, oavsett om en är medlem eller ej. Den som startar en diskussion benämns som trådstartare. Trådstartaren väljer en kategori under vilken tråden passar in. Trådstartaren beskriver diskussionens ämne och därefter kan andra medlemmar diskutera i tråden. År 2005 infördes en åldersgräns på 18 år för att registrera sig på Flashback Forum (www.flashback.org/regler). Flashback säger sig värna om yttrandefriheten och citerar på sin hemsida artikel 19 från FN:s deklaration om mänskliga rättigheter:

"Envar har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet. Denna rätt innefattar frihet för envar att utan ingripanden hysa åsikter och frihet att söka, mottaga och sprida upplysningar och tankar genom varje slags uttrycksmedel och utan hänsyn till gränser."

- FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, artikel 19 (www.flashback.se/).

3.2. Familjeliv

Familjeliv är Sveriges största föräldrasajt som når cirka hälften av alla mammor i Sverige med barn som är mellan 0–6 år. Det gör sajten till Sveriges största mötesplats för kvinnor. Sajten startades år 2003 av föräldrar för att ge en mötesplats på webben där föräldrar kan mötas och få tips, hjälp och stöd gällande graviditet och föräldraskap. Familjeliv når 780 000 besökare i

veckan och ytterligare 380 000 besökare via sina mobila versioner (<http://gamla.familjeliv.se/Information/om.php>). Medelåldern på Familjeliv är 29,5 år. 88% uppger sig vara kvinnor och 12 % män. 61% av användarna uppger att de är föräldrar, 14 % gravida, 5 % planerar barn och 20 % är övriga användare. Under vecka 45 2017 hade Familjeliv 6 001 112 sidvisningar (<http://gamla.familjeliv.se/Familjeliv/Statistik/1.1320454>).

På sajten Familjeliv finns en beskrivning av netikett vilket forumet förespråkar. Det gäller den moral, etik och policy som råder på sajten. Detta för att användarna ska känna sig respekterade och bekräftade. Netikett handlar bland annat om att behandla andra såsom en själv vill bli behandlad samt uttrycka sig på samma vis som i ett möte utanför internet. Användarna uppmuntras till att använda de hjälpmedel som finns för att få fram sitt budskap, såsom att använda smileys och emfas. I beskrivningen varnas det för att bryta mot netiketten genom att säga något en normalt inte skulle sagt, men känner sig frestad att säga då en är anonym. Här uppmuntras det till att välja ord med omsorg då kvaliteten på inläggen skapar ens image. Netiketten på Familjeliv vill främja en god attityd mellan medlemmarna. Om en medlem gör fel kan detta påtalas på ett fint och respektfullt sätt. Enligt netiketten ska inlägg tolkas på ett välvilligt sätt och en ska försöka vara hjälpsam gentemot andra. Netiketten varnar för att skrivet talspråk kan ge starkare intryck än menat och uppmuntrar till att hellre be om ursäkt en gång för mycket än för lite (<http://gamla.familjeliv.se/Forum/netikett.php>).

4. Kunskapsläge

I vårt sökande efter tidigare forskning inom området vi har studerat har vi valt att se på länkande familjesystem som förklarar olika familjekonstellationer. Vidare såg vi på forskning om kvinnor i familjen och hur synen på kvinnors roll i familjen ser ut nu och hur det sett ut historiskt sett. Sist i detta stycke förklarar vi begreppet White Trash, då detta är ett begrepp som används i forumen i beskrivningen om kvinnor som har barn med flera partner. För att orientera oss i kunskapsläget sökte vi på Lubsearch, Google Scholar och bibliotekskatalogen både på Lunds universitets hemsida och Helsingborgs stadsbibliotek.

Vi använde vi oss av engelska sökorden: Multipartner fertility, web forum, family constellation, social norms, motherhood, misogyny. Svenska sökord var: Normer, könsroller, genus, maskuliniteter, kärnfamilj och bonusfamilj.

4.1. Familjekonstellationer

Kärnfamiljen är en symbolisk gestalt och är den familjeform som mest dyker upp i filmer och som ses som det normala. Ofta ser vi andra familjekonstellationer med men då framställs dessa familjer som kaotiska eller komiska (Johansson 2014, s.82f). I många fall bär mamman i familjen huvudansvaret för barnen och pappan får en sekundär roll i föräldraskapet. Detta är djupt förankrat i vår kultur och bidrar till att fler kvinnor har det tyngsta ansvaret för barnen även vid en skilsmässa. (a.a., s. 90). När partner med barn separerar och ingår nyarbildning kan nya barn födas i dessa relationer. Fenomenet att ha barn med fler än en partner går i USA under namnet Multipartnered fertility eller även Multiplepartnered fertility förkortat ”MPF”. Dorius och Guzzo (2016, s.553) skriver att det verkar vara ett växande fenomen i USA. Dorius (2012, s.27) skriver att det är sannolikt att kvinnor som lever i ett multipartner föräldraskap kommer att drabbas av fler motgångar än vad andra kvinnor möter, även om dessa kvinnor har liknande livssituation i övrigt såsom ekonomisk instabilitet, antalet barn och det kvaliteten på den relation de lever i.

Det finns inget vedertaget namn i Sverige för den familjeform som skapas då en familj splittras och en ny familj byggs upp och nya barn föds i de nya relationerna. Trots detta finns det andra namn för att förklara familjer som avviker från kärnfamiljen. Här finner vi namn såsom stjärnfamilj, bonusfamilj och styvfamilj. Larsson Sjöberg (2012, s.120f) har valt att använda sig av begreppet länkande familjesystem. Personerna i dessa hushåll ligger horisontellt länkande genom förhandlingsrelationer de vuxna emellan, mellan vuxna och barn, och mellan barn.

4.2 Kvinnor i familjen

Kvinnors och mäns ansvar för sina barn har växlat över tid men alltid betonats i lagstiftningen. Det finns inte lika mycket forskning om faders roll som det gör om moderns. Från 1700-talet och framåt betonades moderns roll starkt inom svensk historiebeteckning. I undervisande skrifter var det tydligt att modern skulle ta hand om barnet. Detta naturliga band mellan moder

och barn ansåg behövas läras ut till mödrar (Hedenborg & Wikander 2003, s. 67f). Kvinnor har i historien blivit begränsade att utföra arbete och därmed blivit mer beroende av en försörjande man. Vid 1900-talets början var det lag på att kvinnan skulle stanna hemma med sitt barn i minst sex veckor för att kunna amma. Detta komprimerades inte ekonomiskt. På denna tid fanns det många ensamförsörjande mödrar med dålig ekonomi. Deras löner var knappa och besparingar var näst intill omöjligt. Under denna tid fanns det gott om faktaböcker innehållandes råd om hur kvinnor skulle vara som mödrar. Man ansåg att mödrar skulle uppfostras att ta hand om sina barn rätt. Fäderna i sin tur nämndes inte i dessa föräldraskapsböcker (Hedenborg & Wikander 2001, s.137).

Berg Slanges (1974, s.25) skriver om föreställningar kring den goda modern. Hon som av naturen är skapad för att passa och fostra barn. Hennes ömhet och tålmod tar aldrig slut och hon har ett särskilt sinne för kärlek till barn. Modersideologin är ett inbyggt normsystem som kvinnor accepterar, menar författaren. Kvinnan offerar sig lyckligt för man och barn i det heliga moderskapet. Det är hennes kall. Hon ser sig främst som moder och därefter som samhällsvarelse. Moderskapsideologin skapar föreställningen om moderns enorma betydelse för barnets utveckling (Bäck-Wiklund & Bergsten 1997, s.52). Detta skapar en ambivalens hos modern. Genom att lämna barnet till barnomsorg finns risken att hon lämnar över barnet till en "osäker" utveckling. Om hon är en god mor kan den yrkesarbetande kvinnan aldrig veta säkert. Bäck-Wiklund och Bergsten (1997, s.54) beskriver dagens äktenskapliga lyckoideologi som en skildring av en moder som är utåt passiv och en fader som är utåt aktiv. För dagens kvinna är det okej att vara aktiv men hon ska vara aktiv i privatlivet. Inom privatlivets sfär är kvinnlig aktivitet god. I yrkesliv och offentlighet ska hon dock vara relativt passiv eller lagom aktiv.

Bruno (2015, s.170) skriver att moderskapet är sammankopplat med andra förväntningar, skyldigheter, rättigheter och handlingsutrymme än faderskapet. Detta både informellt och formellt genom diskurser och normer. En familj kan definieras som mer än bara en kärnfamilj, med mamma, pappa och biologiska eller adopterade barn. En familj kan bestå av släktband eller vara ombildade familjer. Traditionell kärnfamilj har varit norm i västvärlden de senaste 50-åren. I en traditionell kärnfamilj bär modern huvudansvaret för barnen och hushållssysslorna och fadern ska vara familjeförsörjare (Ibid.). Bruno hänvisar till Mobergs essä "Kvinnors villkorliga frigivning" från 1961 där hon förklarar att kvinnan inte är fri så länge hon förutsätts vara maka och mor i första hand (Bruno 2015, s.173).

Det finns åtskilliga studier om den goda modern och hon framställs genom olika teman som är rotade i vårt västerländska tänkande (Brembeck 2003, s.100). Mödrar har, då som nu, förväntningar på sig att vara den familjekära och den som har det primära ansvaret om barnets omvårdnad. Kvinnan som avviker från kärnfamiljsnormen och väljer att ingå i nyarbildning avviker därmed från den rådande normen. I detta sammanhang ser vi att blir kvinnan i större utsträckning blir ifrågasatta än män som igår ingår i nyarbildning. Detta ser vi kan ha en historisk förankring då män i historien inte haft ett omvårdnadskrav.

4.3. White Trash mamman

I sin undersökning av internetforum uppmärksammar Alstam (2016, s.314) att det finns föreställningar om somligas bristande förmåga att bete sig ansvarsfullt. Föreställningarna förbinds till en affektiv figur som forumsmedlemmarna uttrycker sitt förakt mot. Det är den fattiga ovärdiga kvinnan med barn. En särskild fattig kvinna som beskrivs som White Trash. Alstam (2016, s.256) har studerat konstruerandet av White Trash begreppet på internetforum. White Trash kvinnan ses som en fattig moder som saknar förmåga att leva ett ansvarsfullt liv. Hon ses som omogen och oansvarig. Hon har ingen värdighet eller smak. Hon har inga färdigheter till att ta hand om barn. Hon kan inte prioritera och inte laga mat. Hon kan inte heller välja en partner. Hon är ytterst hjälplös (ibid). Hon är den som skyller sina tillkortakommanden på andra. Hon är odisciplinerad, lat och bortskämd. När White Trash mamman diskuteras på forumen uttrycks det att hon både genetiskt och socialt kan föra dåliga anlag vidare till sina barn. Medan medelklasskvinnan ses som en investerare i sitt barns habitus, ses White Trash modern som någon som negligerar detta (Alstam 2016, s.314).

5. Teori

5.1. Socialkonstruktivism

Vår uppsats vilar på en socialkonstruktivistisk grund i den mening att vi ser de normer som framträder kring familjebildning som socialt konstruerade. Likaså de föreställningar om och förväntningar på individer som framkommer utifrån deras kön.

Socialkonstruktivism vänder sig emot att våra sociala handlingar skulle vara naturbestämda, utan menar att de är socialt konstruerade. Verkligheten är beroende av olika personers

synvinklar och perspektiv för att kunna uppfattas (Wenneberg 2010, s.13). Eftersom språket är socialt konstruerat blir kunskapen om och uppfattningen av verkligheten socialt konstruerad (a.a., s. 12). Då denna verklighet är socialt överenskommen är den föremål för ständiga omförhandlingar (Jönson 2010, s.17). Denna vetenskapliga utgångspunkt har vunnit stort gehör inom humaniora och samhällsvetenskap under de senaste decennierna. Socialkonstruktivism skiljer sig åt från traditionella synsätt såsom realism och rationalism. Den tar inte det direkta eller omedelbara för givet. Socialkonstruktivism försöker istället avslöja fenomen som ytliga företeelser som styrs av bakomliggande och mer verkliga storheter. Bakom det omedelbart givna lurar den verkliga verkligheten (Wenneberg 2010, s. 10). Vidare skriver Wenneberg (2010, s. 106) att socialkonstruktivism finns beskrivet på olika sätt. Ett sätt att beskriva termen är som konstruktion genom mental kategorisering. Med hjälp av språket skapar vi kategorier och åtskillnader. Tillämpad på den sociala verkligheten benämns den som konstruktion genom mental benägenhet. Den sociala verkligheten skapas genom att det konkreta beteendet tolkas intentionellt. När aktörers avsikter läggs till beteendet, först då blir beteendet systematiserat eller uppdelat.

5.2. Genusteori

Tidigare forskning om genus hjälpte oss att analysera vår empiri utifrån ett genusperspektiv. Denna teori blev tydlig då vi gick igenom vår insamlade empiri och såg att föräldraskap debatterades på olika sätt beroende på om det var en man eller kvinna det talades om. Under genusforskningens tidiga år på 1970- och 1980-talen gjordes en skillnad mellan biologiskt och sociokulturellt kön. Amerikanska feminister tog på 1970-talet över distinktionen mellan "sex" och "gender". En motsvarande åtskillnad mellan "kön" och "genus" introducerades i Sverige på 1980-talet (Lykke 2009, s.9).

Hirdmans forskning rör sig kring begreppet genusordning. Hon menar att kvinnors underordning är så konsistent i sitt mönster att de flesta inte ser att den existerar (Hirdman 2001, s.5). Detta på grund av att vi ser *mannen som norm*, som beskriver mannen som en slags prototyp och en idealtyp. Denna idealtyp är viktigare än kvinnan (a.a., s.59) För att mannen ska kunna vara normbärare förutsätts *könets isärhållande*. Genuskontraktet kan ses som något som både föder och stärker de stereotypa föreställningarna om hur män och kvinnor ska och bör vara (a.a., s.77). Kvinnans naturliga plats enligt detta genuskontrakt, är att föda barn och ta hand om hemmet. Mannen i sin tur ses som den starka, aktiva och tåliga familjeförsörjaren. Mannen är

den som tar hand om kvinnan. Kvinnan tar i sin tur hand om barnen. Detta synsätt bidrar till den naturliga ordningen om kvinnan som underordnad mannen (a.a., s.80ff). På grund av att kvinnan ses som omhändertagen av mannen bör hon inte lämna hemmet. (a.a., s. 85).

Hirdman (2001, s. 48) skriver att mannen är motsatsen till kvinnan. Mannen ska vara hård, aktiv, förständig och stark i motsats till kvinnan som ses som svag, mjuk, svag och oförmögen till högre tänkande. Kvinnor tar sig automatiskt en underhandsplats. Kvinnor är därmed medskapare till sitt eget förtryck. Detta då kvinnor är en del av systemet och har funnit sig i att vara i underläge (Hirdman 2004 s. 120). Ett fenomen som Hirdman belyser är misogyni, även kallat kvinnohat. Misogyni går att se överallt. Det kan handla om våldtäkt, våld, våldspornografi, styckade kvinnokroppar och handel med kvinnor (Hirdman 2001, s. 68). Detta beskriver Hirdman, föds ur ett hat till kvinnan för att skydda det som är manligt. Detta förakt finns för att mannen begär kvinnan och vill inte vara i beroendeställning. Lösningen för detta blir då kontroll, hat och våld (a.a., s. 69).

5.3 Normer och normalitet

Normer är det vanligaste förekommande begrepp inom samhällskunskapen när det gäller att förklara människors beteende. Vad normer är, vad de har för effekt och hur de uppkommer finns det ingen konsensus kring. Beroende på det samhällsvetenskapliga sammanhanget används det på olika sätt (Baier & Svensson 2009, s.41). De regler, föreställningar eller föreskrifter som definierar vad som är viktigt och rätt är det vi kallar för normer. Dessa normer är nödvändiga för ett fungerande samhälle. Det finns dock normer som kan bli begränsande för vissa grupper, i synnerhet normer kring kön och genus. För att upprätthålla normer används sociala sanktioner. Dessa kan vara verbala eller av psykologisk och socialt slag. Detta kan visa sig som, ifrågasättande, osynliggörande, förlöjligande, hot och utfrysning (Björk och Hedenus 2015, s.26). Vi förhåller oss till de som är normativt utan att reflektera, vi tar det för givet och ifrågasätter sällan (Lundin & Dahlin 2009, s.67).

Vad som anses normalt varierar beroende på vilken tid vi lever i (Svensson 2007, s.17). Det som anses vara en normal familjekonstellation idag och hur det såg ut för flera generationer sedan skiljer sig åt. Vi har idag större valmöjligheter i vårt föräldraskap och vi har även större valfrihet att välja vilken samlevnadsform vi ska verka i (Plantin 2012, s.48). Normen om kärnfamiljen utgår ifrån att kvinnor och män är sexuellt attraherade av varandra och att de vill leva i en parrelation. De vill även ha gemensamma barn i sin privata sfär. Det är i den här

konstruktionen som barn anses ha det bäst, med biologiska föräldrar med olika kön som har olika roller och representera olika saker (Lundin & Dahlin 2009 s.67). Sammanhang och kulturer löper parallellt i alla samhällen. Avvikelse ifrågasätter och utmanar den rådande normaliteten. Det som ses som avvikande märks och drar uppmärksamhet till sig och blir ett hot för det som anses vara normalt. Samtidigt kan avvikelserna bidra till en förändring (Svensson 2007, s. 19). I en kärnfamilj finns det en mamma och en pappa och biologiska eller adopterade barn. Som vi vet kan en familj kan bestå av andra konstellationer än de traditionella (Bäck-Wiklund 2012, s.17). Vi har valt att granska förekomna normer i vår empiri då familj, föräldraskap och kön är områden som historiskt sett varit normativt reglerade och påverkade av föreställningar om vad som är normalt respektive avvikande.

6. Metod

6.1. Netnografisk forskning

Att använda sig av internet i samhällsvetenskaplig forskning har varit omdiskuterat men har legitimerats som en empirisk arena för fältarbetare (Berg 2015, s.41). Idag är sociala händelser på internet en stor del av människors vardagsliv och användandet av internet är en naturlig del av vår vardag. Eftersom internet är så sammanflätat med vår vardag (a.a., s.19) blir internet för oss ett relevant forskningsfält för att fånga upp föreställningar och se hur dessa tar sig uttryck. En kan efter att ha inträtt internetvärlden sedan återvända till den materiella världen och ha med sig stärkta erfarenheter (a.a., s.33). En gör sedan en sammanställning mellan den materiella världen och livet i cybervärlden där en analyserar internet som en befolkad värld liksom den materiella världen (a.a., s.38f). Då användandet av internet är en stor del av människors vardag blir netnografisk forskning viktigare än någonsin. För forskaren är det av viktiga att förhålla sig reflexivt till det fenomen som studeras. I netnografisk forskning ska vi identifiera, definiera för att sedan skapa ett sammanhang eller ett fenomen (a.a., s.58). Netnografisk forskning har samma krav på sig att uppnå hög kvalitet och visa samma framgångsfaktorer som annan kvalitativ forskning. Som forskare måste vi kunna förklara vårt forskningsarbete och även försvara den (a.a., s. 67).

Vid uppstarten av vår netnografiska forskning var vår utgångspunkt forskningsfrågan. Det finns näst intill ett oändligt utbud av material så det analytiska arbetet måste löpa parallellt med

insamlingen av data samt måste en avgränsning ske och val av ett lämpligt material till forskningen (Berg 2015, s.89). I insamlandet av empiri på internet kan forskaren se på texter på internet som ett synkront kommunikationsmönster, som sker i rapphet, eller som ett asykront kommunikationsmönster, som sker med eftertänksamhet (a.a., s.92). I studerandet av internetforum och hur medlemmarna där uttrycker sig om kvinnor som har barn med flera partner finns det både ett asykront och synkront kommunikationsmönster. Medlemmen som startar eller svarar i en tråd på ett forum har tid på sig att svara eller skriva i motsats till om det är en chatt. Ändå gör situationen och diskussionen att svaret ibland sker utan större eftertänksamhet.

Då vi studerade hur aktörerna på Flashback Forum och sajten Familjeliv beskriver kvinnor som har barn med flera partner använde vi oss av en dold observation. Denna metod kan beskrivas som en observation utan någon form av delaktighet. På internetspråk kallas detta att vara en ”lurker” (Sveningsson, Lövheim & Bergquist 2003, s.110f). Denna metod gav oss en möjlighet att studera och observera diskussionstrådar på internet. En observation passade vår studie bäst då vi inte ville framkalla en reaktion eller diskussion utan undersöka det redan existerande underlaget och de föreställningar som redan fanns. Svenningsson, Lövheim och Bergqvist (2003, s.175) förklarar vidare att forskaren erbjuds flera möjligheter att obemärkt samla material vid dold observation utan att detta påverkar miljön på forumet. Dock uppstår det frågor om forskningsetik som vi behandlar i avsnittet om etiska överväganden.

6.2. Kvalitativ innehållsanalys

Vår uppsats består av textanalys i form av en kvalitativ innehållsanalys i sökandet efter hur kvinnor som har barn med flera partner beskrivs på sajterna Familjeliv och Flashback Forum. Texter produceras idag i en oändlig mängd i vårt moderna samhälle. En del forskare menar att vi bör studera språket för att kunna säga något om varför och hur vi utför våra handlingar eller säga något om vårt sätt att tänka (Bergström & Boreus 2012, s.17). Skriftliga texter är koherenta. Med detta menas att det finns en röd tråd i texten. Skriftliga texter är även kommunikativa vilket innebär att texten vill förmedla något. Texter kan betraktas med två huvudfunktioner. Den första funktionen är författaren som vill uttrycka och spegla idéer genom språket. Detta kallas för inbördesaspekt. För det andra utnyttjar vi språket för att kommunicera med andra i olika sociala relationer. Detta kallas interpersonell aspekt (Bergström & Boreus 2012, s.21f). En bra textanalys har som syfte att belysa ett bestämt samhällsvetenskapligt

problem (Bergström & Boreus 2012, s.40). Innehållsanalys kan beskrivas som ett sätt att kvantifiera ord i en text eller att mäta vissa företeelser i texten. Denna metod kallas även kvantitativ innehållsanalys. Metoden som användas för att besvara frågeställningarna i vår undersökning är en textanalys i form av en kvalitativ innehållsanalys. Den kvalitativa innehållsanalysen strävar inte efter att räkna något, utan strävar istället efter att beskriva ett textinnehåll på ett systematiskt sätt. I den kvalitativa innehållsanalysen använder vi oss av mer komplicerade tolkningar än att endast räkna ord (Bergström & Boreus 2012, s. 50).

Bryman (2011, s.505) skriver att kvalitativt inriktad innehållsanalys troligen är den vanligaste analysformen gällande kvalitativ analys av dokument. I användandet av denna analysform letade vi efter teman som visade sig i texten i empirin vi studerade. Bryman (ibid.) belyser vikten av att vara konsekvent och systematisk som forskare i användandet av kvalitativ innehållsanalys. I vår kvalitativa innehållsanalys använde vi oss av klassiska kvantitativa metoder som kodning och kategorier. Dessa var flexibla och ändrades under arbetets gång. Denna flexibilitet är nödvändig då syftet med kodningen är att skapa en abstrakt bild av och tolka det inkomna materialet istället för att räkna och fördela det.

Vi valde att använda oss av den abduktiva metodstrategin i vår uppsats. Detta betyder att forskningsprocessen kommer att växla mellan teori och empiri och vara i påverkan av varandra (Larsson 2005, s.23). Vid insamlandet av empirin hade vi en uppfattning om vilka teorier och vilka begrepp vi ville använda i vår uppsats, men vi har under arbetets gång upptäckt ytterligare begrepp som är relevanta för oss och offrat teorier i förmån för dessa.

6.3. Metodens fördelar och brister

En fördel med den kvalitativa innehållsanalysen är att vi får tillgång till vår empiri på ett enkelt sätt. Den finns bara en internetsökning bort. De värderingar och de föreställningar som kom fram i vår kvalitativa innehållsanalys hade varit svåra att få fram på annat sätt. Eftersom deltagarna i diskussionsforumet är anonyma tror vi att de vågar yttra åsikter som inte annars kommit fram. En brist i den valda metoden är att vi inte kunde veta om personen bakom användarnamnet verkligen menade allvar med sina uttalanden. Kanske är en del inlägg ironiska eller överdrivna för att skapa debatt. Vi kom överens om att tolka texten utifrån vad som står skrivet.

En brist med kvalitativa forskningsresultat är svårigheten att generalisera utöver den situation där de producerades. Resultaten från kvalitativ forskning kan istället generaliseras till teori och kvaliteten på teoretiska slutsatser blir det som är det betydelsefulla vid bedömning av generaliserbarheten. Andra menar att det går att göra måttliga generaliseringar där olika aspekter av det fokus undersökningen har kan ses som exempel på en bredare uppsättning identifierbara drag (Bryman 2011, s. 369). Vi valde att använda oss av två olika internetforum som riktar sig till olika målgrupper. Detta val utvecklar vi i nedanstående avsnitt kring etiska överväganden.

6.4. Urval

I uppstarten av vårt insamlade av empiri använde vi oss av sökord "barn med flera partner" och fick upp länkar till trådar både på Flashback Forum och på sajten Familjeliv. Bryman (2011, s.395) skriver att det är viktigt att göra ett urval i termer av kontext, då människors beteende påverkas av kontextuella faktorer. Därför är det viktigt att observera i olika sammanhang. Med denna vetskap valde vi att granska både Flashback Forum och sajten Familjeliv. Flashback Forum är känt för att ha en hård ton på grund av sin yttrandefrihet och sajten Familjeliv har regler för hur en bör uttrycka sig. Genom att granska båda hoppades vi på att få en mer nyanserad bild av hur kvinnorna framställs. Då vi hade begränsad tid att genomföra vår uppsats valde vi att avgränsa oss till dessa två forum där synen på kvinnor som har barn med flera partner framträder. En annan anledning till att vi avgränsade oss till dessa två forum är att medlemmarna kan vara anonyma och tala fritt. Vi har sammanlagt gått igenom 606 inlägg, varav 90 från Flashback Forum och 516 från sajten Familjeliv. Utifrån våra teman valde vi att titta närmare på 150 inlägg som vi fann intressanta. Dessa har vi reducerat successivt. Till den slutliga analysen behöll vi 43 stycken inlägg, varav 28 från Flashback Forum och 15 från sajten Familjeliv. Vi valde att inte använda oss av inlägg som var äldre än 10 år för ytterligare avgränsning.

6.5. Metodologisk tillförlitlighet och äkthet

Inom kvantitativ forskning används begreppen reliabilitet och validitet. För kvalitativ forskning är det alternativa förslaget att vi använder oss av begreppen tillförlitlighet och äkthet i bedömningen av kvaliteten i en kvalitativ uppsats. Att man använder sig av äkthet och tillförlitlighet i kvalitativ forskning beror på att det kan finnas mer än en beskrivning av samma verklighet (Bryman 2011, s. 354). Enligt Bryman (2011 s. 354f) finns det kriterier som bör

uppfyllas i frågan om *trovärdighet*. I detta ska vi ha arbetat med vår uppsats i enlighet med de regler som råder och att de framkomna resultaten ska rapporteras till de personer som är en del av studien. Då vår studie genomförts på internetforum där medlemmarna är anonyma har detta kriteriet gjort det omöjligt för oss att meddela de medlemmar som gjort inlägg i forumen. Vi har däremot meddelat redaktören på sajten Familjeliv och beskrivit vad vår uppsats kommer att innehålla och vilka trådar vi kommer att använda oss utav. Flashback har som regel att vem som helst kan använda sig av deras trådar i olika sammanhang så länge en refererar till sidan, vilket vi har gjort. I fråga om *överförbarhet* ser vi hur vårt framkomna resultat kan överföras till en annan miljö (Bryman, 2011, s.355). Då vi endast studerat två forum ser vi att fler liknande forum kunnat studeras på samma sätt. Resultaten kan skilja sig åt till viss del. Detta då även de två forum vi studerar skiljer sig åt gällande tonläge och språkbruk. Dock ser vi att resultaten är snarlika och tror därför att undersökningar på andra liknande forum gett samma resultat, om medlemmarna får förbli anonyma.

I frågan om *pålitlighet* (Bryman, 2011, s.355) uppfyller vi detta kriterium genom kontinuerlig granskning av uppsatsen oss uppsatspartners emellan. Vi visade även upp resultat för handledare under uppsatsens gång. *Möjlighet att styrka och konfirmera* handlar om att vi som forskar i ännu handlat i god tro. Vi ska även vara medvetna om att våra personliga erfarenheter kan ha färgat oss (Bryman 2011, s.355). Vi har i vår uppsats strävat efter att inte låta våra åsikter forma analysen. Vi vet att vi inte kan vara totalt objektiva men vår avsikt är att detta inte ska ha påverkat resultatet. Vi reflekterade kontinuerligt om våra ståndpunkter med varandra för att säkerhetsställa detta. Vi har som mål att vår uppsats ska vara transparent. Därför har vi valt att presentera de inlägg från forumen vilka vi studerar i vår analys. På detta sätt kan läsaren se empirin vi gör våra tolkningar utifrån. För att vår uppsats ska uppfylla kravet om *äkthet* strävar vi efter att ge en rättvis bild av de personer som förmedlar sina åsikter på forumen. Vi kommer i vårt arbete använda oss av citat som är relevanta för studien, oavsett vilken åsikt medlemmarna ger uttryck för (Bryman 2011, s.357).

6.6. Analysförfarande

För att få fram den empiri vi behövde för att besvara våra frågeställningar valde vi ut inlägg som vi såg skildrade olika föreställningar om kvinnor som har barn med flera partner. När vi valt ut våra inlägg sorterade vi in dem i teman. Dessa teman var *skuldbeläggande*, *rättfärdigande*, *genusbeskrivningar* och *normbeskrivningar*. Då vi såg att några normer var

tydligt framträdande och återkommande i inläggen valde att presentera vårt resultat utifrån dessa normer. Vi sorterade in inlägg vi tyckte passade under respektive norm och som vi ville analysera djupare med hjälp av teori och kunskapsområdet. Vi valde även ut inlägg som vi såg skildrade outtalade och uttalade normer kring familjebildning. Då vi fann flertalet inlägg innehållande misogyni presenteras och analyseras dessa under en egen rubrik.

6.7. Arbetsfördelning

Vi har under största delen av uppsatsen gång arbetat tillsammans. Vid ett fåtal tillfällen har vi arbetat med uppsatsen på olika håll. Vi har dessa gånger märkt att vi arbetar bättre tillsammans eftersom vi då kontinuerligt reflekterar över våra tolkningar i arbetet. Vi har även valt att skriva arbetet tillsammans för att språket ska bli enhetligt. Vi har vid de tillfällen vi skrivit var för sig korrekturläst varandras material och efter detta gett varandra feedback och konstruktiv kritik. Under skrivandet har vi tidvis fokuserat på olika stycken. Då har vi efter varje stycke kompletterat det vi tycker fattas och tagit bort det som känts fel under samråd med varandra. Vi har gemensamt utformat arbetets layout och dess innehåll. I sökandet efter relevanta källor har vi delat upp arbetet emellan oss. Vi har därmed lika stor delaktighet och ansvar för vår uppsats.

6.8. Etiska överväganden

Kalman Lövgren (2012, s.9) skriver att etik i forskning kan beskrivas som en reflektion över vad forskningen kan innebära för forskarsamhället, samhället i stort och för de enskilda forskningsdeltagarna. Bryman (2011, s.146) beskriver en checklista med frågor som är viktiga att ta ställning till gällande etiken. Några av dessa är: frivillig medverkan, skyddande av identitet, och om undersökningen följer samtyckesprincipen. Då vår forskning utfördes netnografisk, det vill säga på internet blir de samhällseliga forskningsetiska överväganden svåra att tillämpa. Berg (2015, s 128) skriver att det råder ett glapp mellan de forskningsetiska studier vi utför utanför internet och de studier vi utför online. Vid netnografisk forskning krävs att forskaren ser till aktören de studerar som en individ i det materiella samhället och inte endast som forskningen som i ett fantasifullt spelland (a.a., s.125). Vidare förklarar Berg (2015, s.128) att inom netnografisk forskning krävs konstant uppdatering och anpassning till det empiriska område vi studerar.

Association of Internet Researchers (AoIR) har publicerat internetspecifika frågor som ska ta hänsyn till forskningsetiska överväganden vid netnografiska studier och som vidare kan användas som referenspunkt (Berg 2015 s.128). I dessa ska vi som forskare definiera och begripliggöra kontexten på forskningsobjektet, det vill säga, hur ser synen ut på kvinnor som har barn med flera partner.

I användandet av netnografiska studier är det nästan omöjligt att ha fasta och universella principer. Dessa forskningsetiska frågor ska istället vara flexibla och följa de metoder som används. För att tillämpa en legitim samhällsvetenskaplig forskning och tillämpa god forskningsetik är det av vikt att föra ett resonemang om intresset att bedriva forskning på ett fritt sätt, parallellt med respekten för de aktörer som berörs av forskningen, både direkt och indirekt (Bergs, s.129).

I utförandet av vårt arbete tog vi de forskningsetiska principerna gällande netnografisk forskning i beaktning. Vi såg att det fanns en nytta i vår undersökning som vägde tyngre än ingreppet. Nyttan var att vi som socialarbetare kommer att komma i kontakt med många olika familjekonstellationer. För att kunna ha ett gott bemötande menar vi att det är av vikt att ha kunskap om hur familjer som avviker från kärnfamiljen diskuteras på olika forum. Ingreppet var att vi lyfte fram de föreställningar som finns, dock är dessa redan synliga för vem som helst som vill läsa om ämnet i forumen vi studerar. Dokumenten med empirin skrevs ut innan analysen och förstördes när uppsatsen var färdigställd. Dessa trådar ligger dock kvar under Flashback Forums och sajten Familjelivs hemsidor. På de forum vi studerat är de medverkande aktörerna anonyma. Som forskare i ämnet kan vi inte se deras identitet. Personerna använder sig av så kallade nicknames men vi har i vår analys valt att kalla dem för *medlem på Flashback* och *medlem på Familjeliv*.

Vetenskapsrådet menar att forskning ska uppfylla forskningskravet. Detta innebär att forskning ska vara viktig och av god kvalitet. Individskyddskravet ska också uppfyllas. Det innebär att deltagare, informanter och försökspersoner inte får komma till skada (Vetenskapsrådets rapportserie 2005, s.82). Informationskravet är grunden för att kunna uppfylla samtyckeskravet (Kalman och Lövgren, 2012 s.13). Bryman (2011, s.141) skriver att internet skapat nya dimensioner vad gäller etiska beslut. Om deltagare på ett chattforum inte lämnat sitt samtycke till att bli studerade, har samtyckesprincipen inte följts men är materialet offentligt kan det jämföras med insändare i tidningar och därmed behövs samtycke inte nödvändigtvis. För att uppfylla informationskravet och för att få någon form av samtycke har vi mejlat Familjelivs

redaktör och bett om lov att få använda trådarna i vårt arbete. Vi fick till svar att vi får använda trådarna om vi anonymiserar användarna och följer alla etiska riktlinjer. När vi skulle kontakta Flashback för att be om lov att använda en av deras diskussionstrådar såg vi information på deras hemsida som löd: "Informera världen om Flashback och skicka gärna våra texter vidare. Citera oss hur mycket du vill, men ange alltid källa" (www.flashback.se/kontakt). Bryman (2011, s. 610) skriver att desto mer offentligt ett forum är desto lägre krav ställs på forskaren i fråga om skyddandet av identitet. Konfidentialitetskravet handlar om att värna individer och grupper, att hantera data säkert och att presentera resultaten på ett säkert sätt. Detta uppfyllde vi genom att vara noggranna med hur vi hanterade vår insamlade empiri. Trots att användarna på de båda forumen redan är anonymiserade genom att de använder ett användarnamn istället för sitt egna namn, så har vi även anonymiserat användarnamnen. Vi har gjort mindre ändringar i citaten för att anonymisera ytterligare. Nyttjandekravet innebär att de uppgifter som samlas in bara används till ändamålet (Kalman och Lövgren, 2012 s.14). De uppgifter vi samlat in kommer endast att användas till vår uppsats.

7. Resultat och analys

De normer som rör de inlägg vi har valt att granska är sociala normer, uttalade och uttalade kring familjebildning och kön. Det som diskuteras på forumen är synen på de kvinnor som har barn med olika partner.

Resultat och analys är upplagd utifrån fem normer och misogynibegreppet:

- Tvåfädersnormen
- Könrollsnormer
- Maskulinitetsnormen
- Moderskapsnormen
- Misogyni
- Kärnfamiljsnormen

För att kunna besvara våra frågeställningar och nå vårt syfte har vi valt att använda genusteori och normer.

7.1 Tvåfädersnormen

En normativ familjekonstellation idag och en normativ familjekonstellation för flera generationer sedan skiljer sig åt. Som Plantin (2012, s.48) skriver har vi idag större valmöjlighet i vilken konstellation vi väljer att leva i. Även då vi ser att det är kärnfamiljen som familjeform vi bör eftersträva finns det andra familjetyper som vi i vår analys ser är acceptabla. Att ha två olika partner till sina barn är det till synes få som reagerar negativt på. Vi har valt att kalla detta tvåfädersnormen. Denna norm är ständigt återkommande i diskussionerna på formen.

Jag förstår att man kan göra misstag 1 eller 2 gånger, men mer än 2 gånger? /Medlem på Flashback

Att ha barn med två olika män är väl inte så farligt. Alla kan göra misstag, men att ha barn med tre fäder eller fler är bara för mycket för mej iallafall. Jag tänker då att människan kanske inte är så smart eller inte har tillräckligt med självrespekt! Jag vet, jag e fördomsfull.../Medlem på Familjeliv

Normen är tydligt uttalad. Vi ser att barn med två olika partner kan accepteras. Men oavsett antal benämns att ha barn med olika partner som misstag och misstaget bör endast göras en gång. Skulle misstaget göras om en andra eller tredje gång handlar det istället om kvinnans dåliga omdöme och oförmåga att ta lärdom av tidigare misstag. Benämningen "misstag" på avslutade relationer ser vi kan vara en bidragande faktor till de negativa föreställningar som finns om kvinnor som har barn med flera partner. Att frekvent "misslyckas" kan bidra till synen att kvinnorna aldrig lär sig av sina misstag eller att kvinnorna är ointelligenta. Detta synsätt menar vi är problematiskt. Detta då separationen för dessa kvinnorna inte nödvändigtvis är ett misslyckande utan kan istället vara en framgång. Kvinnan som lämnat en relation som inte fungerar kanske ser separationen som något positivt istället för negativt.

Dock finns det ju en gräns för när det börjar verka idiotiskt och man tycker att personen borde ha lärt sig något, vara nöjd med de ungar man reda har och inte krångla till det ytterligare. Två olika pappor dömer jag ingen för, men fler? känns inte riktigt reko. /Medlem på Flashback

Två pappor – inget konstigt.

Fler än två pappor - näää... Kanske kan jag vara lite fördomsfull i den frågan. / Medlem på Familjeliv

Många av medlemmarna både på Flashback Forum och sajten Familjeliv bekräftar tvåfädersnormen som i vår analys verkar vara en uttalad regel.

Max två olika farsor, annars ska man ha en riktigt stark anledning/förklaring. /Medlem på Familjeliv.

Ovanstående inlägg valde vi att ta med i vår analys då den är väldigt talande för diskussionerna på sajten Familjeliv. Kvinnan ska enligt medlemmen ha en bra förklaring. Vi ser att kvinnor som har barn med flera partner går in i diskussionerna på forumen för att förklara sig:

Jag är varken oansvarig, lösaktig eller lättfotad som många verkar tro. /Medlem på Familjeliv

En föreställning som florerar både på Flashback Forum och på sajten Familjeliv är att kvinnor som har barn med flera partner förutsätts ha sociala problem. Här ovan visar medlemmen på en medvetenhet om vilka föreställningar det finns kring kvinnor som har barn med flera partner. Dessa föreställningar bekräftas av Dorius (2012, s.2) som skriver att kvinnor som har barn med flera partner har avbildats som kvinnor med sociala problem och andra negativa korrelationer.

Självklart dröjer det flera ÅR innan vi skaffar fler (...) /Medlem på Familjeliv

Kvinnan i ovanstående inlägg vill ha ytterligare barn med sin nya partner. I diskussionen framkommer det att hon redan har barn med olika fäder sedan tidigare. Det framkommer också att hon är rädd för vad andra ska tycka om henne. Detta tyder på en medvetenhet om de föreställningar som finns kring kvinnor som får barn med flera partner. Kvinnan förhåller sig till normen. Genom att skriva att hon självklart kommer att vänta i flera år tolkar vi det som att hon vill vara tydlig med att hon inte har dåligt omdöme eller skaffar barn utan eftertanke. Inte heller är hon någon som bara "kastar" sig in och ut i förhållanden.

7.2. Könscrollsnormer

I detta avsnitt urskiljer vi könscroller i inläggen vi studerat. Hirdman (2001, s. 84f) skriver om det stereotypa genuskontraktet som är till för att tilldela män och kvinnor stereotypa könscroller. Vi ser framträdande stereotypa skildringar av det som anses manligt och kvinnligt i inläggen. Mannen ses som maskulin och stark och kvinnan som moderlig och omhändertagande.

7.2.1. Maskulinitetsnormer

”Det ska börjas i tid det som krokigt ska bli; inte ska du gråta som är pojke; etc., etc.” (Hirdman 2004, s. 119).

I detta avsnitt ska vi belysa de maskulinitetsnormer som framträder på Flashback Forum. Vi ser inte dessa normer framträda på sajten Familjeliv. Vi ser att medlemmarna tillskriver män olika

egenskaper som är av maskulin karaktär. Hirdman (2001, s.48) skriver om maskulinums första lag. Mannen är hårdheten, han är muskler och styrka och den manliga vätskan. Dessa tillsammans är byggstenar av konstruerandet av det maskulina. När vi använder oss av maskulinitetsnormen i vår analys är det Hirdmans (2001) definition av maskulinitet vi utgår ifrån. Framställningen av den stereotypa manliga rollen som tillskrivs män visar sig som en uttalad norm i inläggen nedan:

Kvinnor med ungar sedan innan är nog det mest osexigaste som finns, för att inte snacka om killen som tar hand om någon annans snubbes avkomma. /Medlem på Flashback

I detta inlägg ser vi att medlemmen inte fokuserar på föräldraskap utan på kvinnans sexualitet och hur hon förlorar sin sexighet om hon har barn med flera olika män. Medlemmen menar här att även mannen som gått in i en relation och tar hand om en kvinnas barn är osexig. Här ser vi att maskulinitetsnormen blir tydlig. Att ta hand om ett barn ses som en kvinnlig angelägenhet och har gjorts i många tider även om det idag är det inte längre otänkbart att en man ska ta hand om ett barn. I dagens samhälle är män mer inriktade på familj och barn, trots detta finns gamla könsroller kvar som är svåra att riva ner (Bäck-Wiklund och Bergsten 1997, s.77). Vi tolkar det som att det blir än värre om en man tar hand om ett annat barn som han inte har plikt att vårda. I nedan inlägg bekräftar medlemmen synen på män som tar hand om barn som inte är deras biologiska barn, som svaga:

Om en ensamstående mamma inte skulle kunna tänka sig att skaffa fler barn, får hon förmodligen det svårt att inleda en seriös relation med en barnlös man. De enda som kan tänka sig att uppfostra andra mäns ungar som sina egna och avstå från att sprida sina gener vidare är svagsinta betahannor. /Medlem på Flashback

Att som man tar sig an någon annans barn verkar således vara ett problem för en del av medlemmar som kommenterar på de båda forumen. Att beskriva barnen som "andra mäns ungar" eller "avkomma" snarare än en individ ser vi som ett sätt att distansera sig och komma så långt ifrån bilden av den känsliga och omhändertagande mannen som möjligt. Vi ser kopplingar mellan detta synsätt och en maskulinitetsnorm där mannen är en gensprijdande alfahanne.

En kvinna tappar ofta attraktionen till en man efter att hon sett honom vara pappaledig hemmafru som sköter om bebisen lika bra som hon själv. Inte kärleken eller vänskapen nu då, men den där sexuella kemin. Oavsett hur alfa, het och manlig han än var innan, ser hon honom annorlunda

efter att han gullar med en bebis och skedmatar den osv. (Missförstå inte, hon kan mycket väl tycka mannen är gullig, snäll och en fin pappa, men hon tänder mindre på honom efter att hon har sett honom i den rollen). Då så blir det lätt att hon vill ha en ny karl. /Medlem på Flashback

Enligt medlemmen som skrivit ovanstående inlägg händer något med mannen när han går in i papparollen. Detta resulterar i att kvinnan vill ha en ny man då en omhändertagande man inte har attraktionskraft. Hirdman (2001, s.64f) beskriver den uppbyggda konstruktionen av den stereotypa maskuliniteten som någon som inte intresserar sig för bebisar, barn i största allmänhet, rosa saker, skura toaletter eller sortera tvätt. Hirdman uttrycker det som att vara man är att inte vara kvinna. Vi tolkar inlägget som att medlemmen menar att en man behöver denna stereotypa maskulinitet för att kunna åtrås. Det ses som skamligt och rentav menligt att göra kvinnosaker. Det kan ses som skadligt, ofördelaktigt, olycksbådande etc. skriver Hirdman (a.a., s.68). Farhågan här är att kvinnan ser sig om efter en ny karl som hon känner sexuell attraktion till. Detta tankemönster ser vi kan bidra till att män anser att det är viktigt att hålla fast vid stereotypa könsroller. Vidare förklaras *det stereotypa genuskontraktet* som beskrivs av Hirdman (2001, s.77) som de stereotypa roller vilka män och kvinnor tillskrivs och bör besitta. Kvinnor borde ta hand om barnen och värna om familjen och mannen. Dessa egenskaper tillskrivs inte männen som ska vara starka och inte visa djupa känslor. Detta stereotypa genuskontrakt visar sig kontinuerligt i inläggen på dessa två forum. Detta synsätt blir ifrågasatt av en medlem som reagerar på ett inlägg där kvinnor som har barn med olika partner blir benämnda som luder:

Jag vet en snubbe som har 6 ungar med tre olika kärringar...Om du kallar kvinnorna för LUDER...e han en manshora då eller? /Medlem på Flashback

I ovanstående inlägg uppmärksammar medlemmen att kvinnor och män behandlas olika och vill veta vad en mans motsvarighet på detta kallas. På detta inlägg svaras det följande:

Då är det en hingst 🐎 . /Medlem på Flashback

Emojin efter citatet kan tyda på att inlägget är skämtsamt menat men kan även vara ett sätt att förmildra det medlemmen just förmedlade. Detta visar dock på en syn som existerar oavsett om det är skämtsamt eller allvarligt menat. Mannen med många sexpartners beskrivs som hingst medan kvinnan med många sexpartners beskrivs som hora. Wenneberg (2000, s.63) skriver att sexualitet såklart är påverkad av vår naturliga konstitution, men att dess uttryck är beroende av sociala omständigheter. Företeelser som normer kring sexualitet visar sig vara socialt

konstruerade. Inte minst går det att se i jämförelse över kulturgränserna (ibid.). Här ser vi att mannen som hingst och kvinnan som hora är socialt konstruerade stereotypa skildringar. Antalet partner och byte av partner är kopplat till genusnormen som visar på hur vi bör vara utifrån det kön vi har. Vi ser att denna norm ofta är uttalad fram till att normen bryts och därmed blir uttalad. Det blir tydligt för oss att kvinnor inte bör ha för många sexuella partner, medan männen i sin tur kan ha näst intill obegränsat. En medlem på Flashback bekräftar vår tes och skriver:

Föredrar en oskuld. Har hon haft sex med mer än 10 skulle jag bli skeptisk (...) Skaplig dubbelmoral dock, har själv legat med över 100. För jävligt men jag är bara ärlig. / Medlem på Flashback

En annan medlem på Flashback vill inte inleda en relation med en kvinna som har barn sedan tidigare. Åter igen ser vi begreppet "hingst" i beskrivandet av mannen och kontrasterna hingst och hora framträder återigen för oss:

Risken finns att jag blir nästa avelshingst. /Medlem på Flashback

I de stereotypa rollerna som framträder i inläggen på Flashback Forum ses män med många partner som hingstar medan kvinnor ses som horor. De beskrivningar som vi ser tillskrivs män i frågan om maskulinitetsnormen är *hingst*, *alfahanar*, *svagsinta betahanar* och *spridare av sin säd*. Vi ser dessa begrepp som kopplingar till Hirdmans (2001, s.69) beskrivning av förståelsen av den manliga sexualiteten som en ostoppar naturkraft.

7.2.2. Moderskapsnorm

I detta avsnitt ska vi lämna det som är maskulint och se de roller som tilldelas kvinnor. (Hirdman 2004, s.122) skriver att den manliga friheten alltid har uppmuntrats medan den kvinnliga rollen varit bunden av barnafödande, sociala seder, kontroll och lagstiftning. Hon ska värna om hem man och barn. Nedan ser vi beskrivningar som inte passar in i mallen som den goda modern. Många feminister hävdar att den naturliga goda modern är en konstruerad myt som är till för att moderns ska hållas fast i hemmet (Brembeck 2003, s.103).

(...) hade själv bara en mamma, pappa och mina syskon och jag skulle inte vilja ha en sådan mor. /Medlem på Flashback

Jag kan inte ha respekt för sådana kvinnor. De är dåliga förebilder för sina barn. /Medlem på Flashback

En kvinna som självvalt byter partner och lämnar relationen för att i denna nya relation skaffa ytterligare barn, väcker reaktioner hos medlemmarna på dessa två forum. Kvinnorna ses som dåliga mödrar och dåliga förebilder för sina barn. En kvinna med barn är först och främst mor och ska offra sig för sin man och barnen skriver Brembeck (2003, s.100). Vi ser att detta allmängiltiga synsätt kan vara en bidragande faktor att kvinnor som lämnar en relation och skaffar barn i den nya relationen ses som dåliga mödrar. Trots att barnen i de flesta fall stannar hos eller följer med modern vid en separation, även då växelvis boende har ökat (Johansson 2009, s.92), ser vi att kvinnan framställs som en dålig moder som lämnar och utökar familjen. Mödrar tar oftare större ansvar för barnen både innan och efter en separation. Ofta sker det en tyst överenskommelse att barnen ska vara med modern (ibid.). Vi ser i inläggen att även då synen på familjen har utvecklats och fäderna tar allt större ansvar i barnfrågan finns gamla traditioner kvar. Kvinnan ska i hög grad stanna i en relation för barnens och/eller mannens skull. Hon bör inte vandra vidare till nästa relation även då det är hennes önskan, oavsett orsak. Gör hon detta tyder vi att hon ses som en dålig kvinna som en förlorar respekten för. Vi ser också att ju fler gånger kvinnan bildat familj desto sämre blir hennes trovärdighet som både förälder och kvinna. I nedanstående inlägg framställs kvinnan som har barn med olika partner som ointelligent. Vi ser att detta tyder på att dessa kvinnor tycks ha brutit mot normen om hur en god mor ska vara:

Jag tappar respekt för en sådan. En gång är ingen gång men om ställer till det likadant igen måste man vara rätt blåst. /Medlem på Familjeliv

Något som blir tydligt för oss i nedanstående inlägg och som vi urskiljer i andra inlägg är att skulden läggs på kvinnan. Oavsett om mannen kvinnan varit med i tidigare relationer varit den som bidrog till separationen är det kvinnan som bär ansvaret genom att ha valt en dålig man. I inlägget nedan förklarar medlemmen att det är en viss kategori kvinnor som gör såhär:

Men väljer man snubbar som bara vill knulla får man fanken skylla sig själv, detta händer ju inte direkt ALLA kvinnor. Man får väl välja vem man skaffar unge med. Ska inte tro att det är en relations räddare! /Medlem på Flashback

Just bilden på den omhändertagande modern och den frånvarande fadern blir tydligt för oss då vi analyserar normen om den goda modern i inläggen. Även då männen går mot ett mer familjeorienterat förhållningsätt så har kvinnor ofta huvudsakliga omsorg för barnet (Bäck-

Wiklund och Bergsten 1997, s.72). Att byta föräldrarollen såsom att mannen skulle ta över kvinnans förväntade roll är svårt. ”Vi har det som vi har det för att vi haft det som vi haft det”, beskriver Hirdman (1992, s. 12). Han och hon, dessa två kön skapar en grundmening i vårt samhälle och denna konstruktion är svårt att riva ner.

7.2.3. Misogyni

Ett begrepp som Hirdman (2001, s.68) använder sig av är kvinnohat även kallat misogyni. Detta kan visa sig på många olika sätt. I beskrivandet av kvinnor som har barn med flera partner ser vi misogyni i skriftlig form. Medlemmarna på forumen uttrycker sitt förakt för kvinnor som har ingått nyparbildning och skaffat barn i de nya relationerna. I nedan inlägg fokuserar medlemmen på kvinnans intelligens, självkänsla och ekonomiska situation. Som vi sett tidigare så beskrivs kvinnorna åter utifrån sin sexualitet och sexuella lust. Vi ser också vid ett par tillfällen en föreställning om att kvinnor som har barn med flera partner får bidrag från socialen. Nedan ser vi ett exempel:

Vi pratar jävligt dålig självkänsla och IQ nivå som ofta ligger på botten. Dessa tjejer är dock bra på en sak. (...) tillfredsställa killar med mun, Fitta & Röv. Det enda positiva med dessa socialbidrags horor! /Medlem på Flashback

I nedanstående inlägg ser vi det återkommande begreppet patrisk som vi uppmärksammat i flertalet inlägg på Flashback Forum. Medlemmen nedan menar att kvinnan är egocentrisk. Även detta är ett återkommande resonemang. Kvinnorna ses av många som själviska som skaffar barn i nya relationer istället för att stanna och arbeta på den relation de redan har:

Prostitution i samband med att man är ett riktigt äckligt och vidrigt egocentrerat patrisk är vad det är. Finns inget annat ord för det. /Medlem på Flashback

De är egoistiska horor utan någon som helst omtanke för barnen. /Medlem på Flashback

Många av medlemmarna använder sig frekvent av misogyna begrepp. Medlemmen nedan har en rädsla att hen är nästa som får betala underhåll. Denne tror, som vi ser i flera av inläggen, att kvinnorna har en förutbestämd strategi av ekonomiska skäl. Ett exempel lyder:

Det är en sån strategi som används nu, knulla och skita ut en unge, sedan byter man kille för att knulla o skita ut mer skräp. De är fan patetiska, (...) dock använt kondom då man inte vill betala barndunderhåll till ludret. Hoppas slyorna svälter ihjäl, då ingen man vill ha utslitna pussys. Men finns ju beta coucks. /Medlem på Flashback

Att koppla ihop kvinnor som har barn med olika partner till prostitution är återkommande i forumsdiskussionerna. Denna typ av kommentarer förekommer på Flashback Forum men endast vid något enstaka tillfälle på Familjeliv. Att beskriva kvinnor i termer såsom *horor*, *luder*, *slampor* och *prostituerade* ser vi som ett misogynt sätt att uttrycka sig på. Vår tolkning är att dessa sätt att uttrycka sig troligtvis inte menar att kvinnorna är prostituerade i den bemärkelsen att de arbetar med att sälja sex, utan används för att tala nedsättande om kvinnorna. *Patrask* är ett nedsättande begrepp som används i beskrivandet av dessa kvinnor och som vi ser i flera kommentarer på Flashback Forum. Kvinnorna tillskrivs egenskaper såsom *egoistiska*, *vidriga*, *dåliga* och *billiga*. Eftersom de har barn med fler påstås de inte ha någon omtanke för barnen. En medlem på Flashback Forum definierar (delvis) kvinnans roll:

Tyvärr finns det svenska män som köper läget att det är dom som är svinen. Undrar varför. På något sätt är det är männens ansvar, kvinnor är som dom är bara. De kommer alltid shit-testa killar, sätta ord på allt han gör, döma, försöka definiera killens väsen, tetas, pressa. Det är delvis deras roll. (...) många killar borde ställa krav innan de stadgar sig och sluta vara blinda. /Medlem på Flashback

Medlemmen menar att kvinnor alltid kommer att shit-testa män. Vår tolkning är att de svenska männen ses som offer som utsätts för kvinnan. Hirdman (2001, s.69) skriver att kvinnan ses som något som drabbar mannen samtidigt som mannen är beroende av kvinnan. Det ser vi här då medlemmen menar att *kvinnor är som dom är bara* och uppmanar männen till att utveckla en strategi för att hantera detta, såsom att ställa mer krav. De egenskaper som kvinnor tillskrivs i inlägget borde ses som en anledning för ett avståndstagande till kvinnan men istället ska männen få upp ögonen och ställa krav. Vidare tycker medlemmen att vi inte ska acceptera att män ses som svin utan att skulden ligger istället hos kvinnan.

Begreppet WT eller White Trash dyker upp på båda forumen i beskrivandet av kvinnor som har barn med flera partner:

Detta sker inte bara bland White Trash brudar utan även i kändisvärlden. Generellt svenska kvinnor. Ja, hur ska man säga. White Trash helt enkelt. /Medlem på Flashback

Medlemmen ovan menar att det inte bara är White Trash brudar utan även kändisar men ändrar sig och pratar om svenska kvinnor generellt som White Trash. I diskussionen menar vissa medlemmar att det spelar ingen roll om personen är känd så som Lill-Babs eller Tilde de Paula och har en bra ekonomi och karriär. Har man barn med flera olika män är kvinnan per definition ändå White Trash. I inlägget nedan beskriver medlemmen hur många olika fäder som går an innan kvinnan som har barn med flera blir White Trash:

Min erfarenhet är att det nästan bara är WT brudar som har barn med mer än 2 olika snubbar. Ofta men inte alltid är det med invandrar snubbar som knullat dom gjort dom på smällen och sedan går till nästa. Finns såklart tjejer som har barn med flera pappor med svensk etnicitet också. Oavsett så gillar dom att knulla runt, ofta har dessa tjejer gått igenom ett helt kompisgäng (...) /Medlem på Flashback

Att beskriva kvinnorna som White Trash är alltså vanligt förekommande i inläggen. Alstam (2016, s.314) skriver att begreppet White Trash ett sätt att beskriva en särskild sorts fattig kvinna med barn. Denna kvinna beskrivs som lat, odisciplinerad etc. Till skillnad från Alstam tycks medlemmen ovan mena att någon som är White Trash är någon som gillar att ha sex med många olika män. Det är återkommande på Flashback Forum att fokus läggs på sex och sexakter istället för själva föräldraskapet i diskussionen om synen på dessa kvinnor. Kvinnor som exempelvis har tre barn med tre olika män ses för många av medlemmarna som kvinnor med stor sexuell lust. Hirdman (2001, s.69) skriver att många feminister anser att det är just sexualiteten och begäret som är den yttersta orsaken till att ett kvinnoförakt föds och att en underordning skapas. Medlemmen i ovan inlägg beskriver kvinnor som har barn med flera just utifrån deras sexualitet och gör detta på ett föraktfullt sätt.

På Flashback Forum florerar olika teorier till varför kvinnor skaffar barn med olika män. En återkommande teori är att kvinnorna skaffar barn för att behålla mannen. Nedan ser vi inlägg där kvinnorna beskrivs som utstuderade:

Många svenska kvinnor som försöker "behålla" sin man genom att skaffa barn. När de väl blir dumpade försöker de hitta någon annan som ska ta hand om henne och barnet. Även med denna person försöker hon behålla honom genom att knulla fram ännu en unge. Hur tänker ni andra om dessa LUDER? Jag menar kvinnor? /Medlem på Flashback

I ovanstående inlägg förutsätter medlemmen att kvinnan behöver en man som kan ta hand om henne och barnen. Därför ser hon till att ständigt skaffa barn i nya relationer. Den enda anledningen till att dessa kvinnor vill ha barn beror enligt medlemmarna på att hon vill behålla mannen.

Tjejer skaffar barn med olika killar i tron om att behålla killen i ett långvarigt förhållande. Det är sjukt beteende när man tänker på det. /Medlem på Flashback

Dessa kvinnor tror att de kan behålla sin kille genom att föda hans barn men dom är så jävla blåsta och fattar inget. /Medlem på Flashback.

I dessa två ovanstående inlägg uppmärksammar vi att den normativa naturliga ordningen syns. Hirdman (2001, s.80) beskriver denna ordning som något som bör vara mellan man och kvinna. Mannen tar hand om kvinnan och kvinnan föder barn. Barnafödandet blir kvinnans enda öde. Vidare beskriver Hirdman att barnafödandet sällan gett kvinnor några sociala vinster. Mannen ses som en spridare av sin säd och våldsam i sin sexualitet medan kvinnan är monogam och därför även är manipulerande i att få mannen att bidra med sin investering till skapandet av barnet (a.a, s. 82). Detta synsätt får vi bekräftat i våra inlägg.

Följande inlägg har alla en teori om att kvinnorna som skaffar barn med olika partner är ute efter något annat än att bara behålla mannen, men att de ändå har en baktanke då de väljer att skaffa fler barn med dem. Det kan vara pengar, bidrag eller byte till en annan partner. Inget av nedanstående inlägg gissar på att kvinnor skaffar barn för att de önskar att ha barn. De förutsätter att kvinnorna har baktankar om att kunna lura till sig något:

Jag ska berätta vad anledningen till att man skaffar många barn med många olika om du inte har luskat ut det och det är för att man är patrask och den enda anledningen är att ackumulera ihop olika typer av bidrag. Man har ingen annan talang eller förmåga man kan använda sig av än att vara ett bidragspatrask. Då jag har stött på ****många**** sådana.
/Medlem på Flashback

Förekomna begrepp är *patrask* och *bidragspatrask*. Medlemmen ifråga gör anspråk på ett tolkningsföreträde då medlemmen menar att hen stött på *många sådana*. Vi tycker oss se en outtalad norm om att människor som lever på bidrag är en andra klassens medborgare som måste få bidrag då dessa inte besitter någon annan talang. Flera medlemmar tror att kvinnor som har barn med olika män är ute efter bidrag:

De jag stött på som har många barn med många olika har det för att man vill ackumulera bidrag. Det finns en knix någonstans i bidragssystemet där man kan argumentera både det ena och det andra och få ut mer pengar för att det är synd om en för att man har många barn och man blivit lämnat så många gånger(...) Många (vänster)patrask brukar tråla på internet efter nån som har fast jobb som kan betala de där 2500 kr (eller är det mer nu) för de har bestämt sig att de inte vill leva tillsammans med en man då systemet är uppbyggt så att man får mer ut i rena pengar/bidrag om man bor själv. Och det får mannen vara med och betala. jag hade det som regel att aldrig ligga med vänsterpatrask, arbetslösa eller de som jobbade inom offentlig sektor. /Medlem på Flashback

I ovanstående inlägg är förkommet begrepp *vänsterpratask*. Här målas kvinnan upp som illvillig. Enligt medlemmen lurar kvinnan till sig bidrag genom att hävda att "det ska vara synd om henne". Vidare lurar kvinnan till sig män på internet. Medlemmen har utvecklat en strategi för att inte bli drabbad genom att inte ha sex med en viss typ av kvinnor. I nedanstående inlägg beskrivs kvinnorna som *golddiggers*:

Man får tag i en man och om han har lite cash på kontot stannar man tills pengarna är slut. Sen tar man hälften och ser till så man maxar bidragen och får tag i någon annan snubbe. Jag har träffat många som gjort så och har jobbat med ett par av dessa golddiggers och de jag jobbade med har varit helt ärliga om varför de gjort som de gjort. Mannen har älskat dem mycket högt och jag förstår att han blir helt förkrossad och arg att man bara kan jacka ur men jag tror att han förstår att han gjort ett misstag gällande vem han valt att ha familj med. Jag känner män som har börjat med att snacka ekonomi med kvinnor (...) då brukar de som har pengar som agenda att backa ur. Det är så man tar reda på vilka avsikter dessa kvinnor har. /Medlem på Flashback

Även denna medlem gör anspråk på tolkningsföreträde då hen säger sig ha jobbat med ett par av dessa och att de varit helt ärliga med varför de gjort som de gjort. Även här målas kvinnorna upp som illvilliga och med intentioner om att lura män. Mannen i sin tur målas upp som ett förkrossat offer. Här bjuder medlemmen på ett knep som han fått till sig utav andra män. Detta är genom att ta upp ekonomin i ett tidigt skeende i förhållandet är det möjligt att avslöja kvinnornas avsikter. I nedanstående inlägg ser vi att medlemmen tänker sig att kvinnan byter partner för att göra en klassresa till en högre samhällsklass:

Om de blir dumpade så skaffar de en ny kille eller så byter de upp sig. Typ kvinnan har barn med en arbetare sen träffar hon en tjänsteman och skaffar barn med honom istället. /Medlem på Flashback.

I detta stycke har vi plockat ut de inlägg som beskriver kvinnor som har barn med flera partner på ett misogynt sätt. Dessa inlägg var överrepresenterade på Flashback Forum men färre på sajten Familjeliv. Vi tror att detta kan bero på att medlemmarna på sajten Familjeliv till större delen är kvinnor.

Kvinnor som har barn med flera partner kan på Flashback Forum beskrivas som bland annat *luder, horor och bidragspatrask* och som allt som oftast ses ha onda avsikter. Hirdman (2004, s.125) skriver att desto svagare gräns mellan män och kvinnors isärhållande desto mer ifrågasätts det manliga. Genom detta föds den manliga överhuvudspositionen och blir legitim. Vidare beskriver Hirdman (a.a., s.126) att detta verkar föda våld och motstånd. Detta motstånd ser vi tydligt i trådarna.

7.3 Kärnfamiljsnormen

Den klassiska kärnfamiljen består som norm i vårt svenska samhälle även idag. Dock lever många människor i ombildade familjer vilket gör att medlemmarna i dessa familjer lever i länkade familjekonstellationer. Dessa kallas även seriella kärnfamiljer (Johansson 2012, s. 92) eller länkande familjesystem (Larsson Sjöberg, s.121). I analysen av vårt material dök begreppet kärnfamilj upp i flera av inläggen. Kärnfamiljen presenteras som normen i familjekonstellationer och något som borde eftersträvas:

Dom flesta vill ha en kärnfamilj. Det är ju ingen dans på rosor att vara ensamstående mamma! Medans pappor träffar sina barn när de har lust. Dom har ju fullt upp med att ragga nytt och sprida sin säd. Jäkla karlar det finns. /Medlem på Flashback

Medlemmen i ovanstående inlägg menar att leva i en kärnfamilj är den optimala familjeformen. Medlemmen bekräftar även den genomgående synen att kvinnor är de som tar hand om barnen medan fäder har den sekundära föräldrarollen. I ovan inlägg återkommer även föreställningen om mannen med okontrollerbar sexlust och ett behov att föröka sig. Dessa könskildringar återkommer men beskrivs, som vi ser det, på olika sätt beroende på om det är en man eller kvinna som skrivit inlägget. Här beskrivs mannen som sprider sin säd som en "jäkla karl" till skillnad från i tidigare stycke maskulinitetsnormer där spridandet av säd har en positiv och maskulin klang. Vi tolkar det som att kvinnan bär skuld om hon bryter mot den rådande kärnfamiljsnormen:

Nått fel är det på dom som betar sig så. Jag kan köpa att man har barn med 2 olika partners för alla kan ju göra misstag. Men fler än så då är det en skruv lös någonstans. Tacka vet jag kärnfamiljen. /Medlem på Flashback

Även i nedanstående inlägg argumenterar medlemmen för att kärnfamiljen är det bästa för barnen, under förutsättning att förhållandet är bra:

Men allting visar på att barn mår bäst av att växa upp i en kärnfamilj om kärnfamiljen mår bra då såklart. Det finns inga fördelar med att skaffa barn med 3 olika män mot att skaffa barnen med samma man. Säger inte det sig självt egentligen. Och det handlar inte om vilket som är norm. /Medlem på Familjeliv

Just frågan om kärnfamiljen faktiskt mår bra är det få medlemmar som reflekterar över. I ovan inlägg understryker medlemmen att det inte handlar om normen utan vad som är bäst för barnen. Just synen på kärnfamiljen som den optimala familjekonstellationen går som en röd tråd genom inläggen på sajten Familjeliv. Kärnfamilj eller familj som begrepp är ett ord som har ett starkt

symboliskt värde även om familjen är under förändring (Johansson 2012, s.92). Även då få medlemmar reflekterar över familjens mående finns det dem som ifrågasätter kärnfamiljsnormen och menar att barnen mår bra om föräldrarna mår bra i sin relation:

Jag VÄGRAR att stanna kvar i ett dåligt förhållande bara för barnens skull. Många påpekar här att barnen mår dåligt över att ha olika pappor men barn mår bra i en familj där alla trivs med varandra och som är fungerande. /Medlem på Familjeliv

Vi ser i studerandet av våra inlägg att flera kvinnor som avviker från kärnfamiljsnormen och har barn med flera partner är väl medvetna om hur andra kan tänkas se på deras situation. I flera av dessa inlägg förklarar kvinnorna att de inte passar in i den mall som vi ser att kvinnor som har barn med flera placeras in i. I de två nedanstående inläggen återkommer bilden av att kvinnor som har barn med flera partner ofta går hand i hand med sociala problem och barns ohälsa:

Vi har inga sociala problem och är som vilken familj som helst. Barnen mår bra och har god kontakt med sina pappor (förutom mitt tredje barn) /Medlem på Familjeliv

Tillägger att det är inga som helst problem med ekonomi, jobb eller barnens pappor så allt fungerar som det ska 😊 /Medlem på Familjeliv

En annan medlem tar upp den sociala skammen. Hon menar att det inte alltid blir som man har tänkt sig och att barnen inte mår bättre av att kvinnan ska skämmas:

Självklart har jag trott att mina förhållanden skulle vara när jag skaffade barnen. Nu blev det inte så och då får man göra det bästa av situationen. Tycker du att jag ska känna social skam för att jag har flera pappor? Det mår varken jag eller barnen bra av. /Medlem på Familjeliv

Det finns även medlemmar som går till försvar för kvinnor som har barn med flera partner. I dessa inlägg beskrivs vanligen att det kan ha dykt upp legitima anledningar. Dessa anledningar menar medlemmarna gör att vi inte ska döma dessa kvinnor. som i nedanstående inlägg.

Om två pappor dött då? Tragiskt, men inte omöjligt. Då får man inte träffa en ny menar du eller? /Medlem på Familjeliv.

Något som vi ser är återkommande i en del inlägg är att det är av vikt hur ung kvinnan varit och hur många år det gått mellan barnen hon skaffat i de nya relationerna.

Finns det nån gräns? Får man barn som exempelvis som 18–19 är det är ju ganska vanligt att såna förhållanden inte funkar (kanske en fördom, men ett exempel) Och så träffar man nästa man och får barn, som kanske går bort i en olycka/sjukdom. Om den tjejen då träffar en tredje man och skaffar barn är detta fel och är det fel på henne då? /Medlem på Familjeliv

I nedanstående inlägg förklarar medlemmen att det skiljer nästan 10 år mellan hennes barn, som hon har med olika män. Vi ser detta som en förklaring att kvinnan har en legitim anledning och inte passar in i den schablonmässiga mallen om hur kvinnor som har barn med flera partner ser ut. På forumen finner vi flera inlägg från de kvinnor som har barn med olika partner. Normen som lyfts fram i dessa inlägg är att de ska ha gått lång tid mellan barnen. Kvinnorna skriver hur många år det har gått mellan de olika männen för att rättfärdiga att de skaffat barn med en ny partner. Det framstår som att de behöver ursäkta sin familjesituation för att inte bli dömda utav andra medlemmar:

Vill påpeka att jag var 15 när jag fick min första (...) skiljer nästan 10 år mellan mina barn, så det är inte som att jag hoppar runt och skaffar barn med varje man jag träffar (...)
/Medlem på Familjeliv

Liknande förklaring kommer från ytterligare en medlem som förklarar att hon har lätt att bli gravid och levt ett vilt liv. Medlemmen betonar ändå att hon struntar i vad som anses vara norm men ger ändå en förklaring till varför hon hamnat i den familjekonstellation hon lever i:

Då får alla någon att se ner på här. Jag har FYRA barn med FYRA män. Anledning 1: jag var ung med dom första barnen. jag förstod inte bättre. 2: Jag har superlätt att bli gravid och har levt ett vilt liv där preventiv medel var något av det sista jag tänkte på 3: Jag skiter fullkomligt i hur många män jag har till mina barn så länge ungarna har bra pappor.
/Medlem på Familjeliv

Med detta inlägg avslutar vi vår analys och går över till slutdiskussionen.

8. Slutdiskussion

Den slutsats vi kan dra utifrån vår analys är att det i hög grad finns negativa föreställningar kring kvinnor som har barn med olika partner. Många av forumsmedlemmarna på Flashback Forum och sajten Familjeliv tycker att det är accepterat för en kvinna att ha barn med två olika partner men inte fler. Något vi finner intressant är att det dock finns undantag. Dessa undantag är bland annat om det gått ett visst antal år mellan barnen eller om kvinnan *verkligen* hade lärt

sig av sina misstag, eller om maken är död. Vid dessa undantagstillfällen, ja då kan det möjligtvis vara accepterat att skaffa ett nytt barn i en ny relation. Dessa uttalade och outtalade normer förhåller sig kvinnor till på olika sätt. En del kvinnor anpassar sig efter den rådande normen på det sätt de kan genom att förklara varför de hamnat i den situation de befinner sig i. Vi ser dessa förklaringar som ett sätt för kvinnorna att visa att de inte är som de andra kvinnorna i samma situation just för att de har en godtagbar anledning. Detta visar även att de kvinnor som lever i dessa länkande familjesystem är medvetna om hur föreställningarna kring dem ser ut. Diskussionen huruvida en såg ner på män som har barn med flera var näst intill icke existerande och de gånger männen diskuterades blir de beskriva som "hingstar" eller några som "sprider sin säd". Även då dessa stereotypa könsbildningar blev ifrågasatta från många håll var de i hög grad närvarande. Vi ser i analysen av våra inlägg att det är lättare att se ner på en kvinna med många partner än en man med många partner. Vi ser i analysen att kvinnor som har barn med flera partner stundom likställs med att ha många sexuella partner. En uppfattning vi kunnat urskilja är att om en har barn med flera partner är det för att en har en stor sexuell lust. Vi ser även att det kan finnas en historisk förklaring till att kvinnor blir hårdare straffade än män vid nyparbildning. Då vi ser på kvinnans roll ur ett historiskt perspektiv ser vi att kvinnan ska vara familjekär och stanna hos man och barn som en god kvinna bör. Gör hon inte det är hon en dålig kvinna. Denna uppfattning genomsyrar inläggen om kvinnor som har barn med flera partner, i synnerhet på Flashback Forum.

Sajten Familjeliv som förespråkar en god netikett och Flashback Forum som förespråkar yttrandefrihet har stora skillnader gällande språk och samtalston. Språket på Flashback Forum är betydligt grövre och de begrepp som används om kvinnor som har barn med flera partner är ofta kränkande. Vilka det är som uttrycker sig på forumen är det svårt att uttala sig om. En medlem på Flashback Forum frågar sig om Familjeliv.se är kvinnornas Flashback? Det vi vet är att 88% av användarna på Familjeliv uppger sig vara kvinnor. Flashback Forum vet vi desto mindre om. Både på Flashback Forum och sajten Familjeliv är tvåfädersnormen väldigt tydlig. En skillnad på inläggen på de båda forumen är att på sajten Familjeliv talas det om barnen som föds i relationerna. Barnen nämns knappt på Flashback Forum. En annan tydlig skillnad är att en del medlemmar på Familjeliv efterfrågar någon slags förklaring till varför kvinnorna lever som de gör. Det efterfrågas inte på Flashback Forum. Många av medlemmarna tycker sig redan sitta inne med svaren. De tycker sig veta varför. De har olika teorier om kvinnorna. I flertalet inlägg på Flashback Forum framställs kvinnor som illvilliga personer vilka är ute efter något för egen vinning. Många av de normer vi kan se i vår analys är tydligt uttalade. Vi tror att det

beror på att de som skriver på forumen är anonyma och därför vågar uttrycka sådant de kanske inte hade uttryckt utanför forumen. Detta resulterade i att vi inte fann så många uttalade normer i vår empiri.

Föreställningarna kring en kvinna som har barn med flera partner är nästan uteslutande negativa på de båda forum vi studerat. En kvinna som har barn med flera partner skulle ju kunna ses som en kvinna som vågat älska många gånger. En kvinna som inte stannar i en destruktiv relation eller skaffar fler barn med samma man trots att kärleken inte längre finns där. Men det gör hon inte. Istället ses hon som misslyckad. Hon har inte lyckats hålla ihop kärnfamiljen.

Som vi redogjorde i teoriavsnittet har vår uppsats vilat på en socialkonstruktivistisk grund, bland annat genom att vi sett föreställningar som framkommit om individer som socialt konstruerade. Kvinnor som har barn med flera partner konstrueras olika på de båda forumen. På Flashback Forum konstrueras hon till en egoistisk och illasinnad kvinna med dålig självkänsla som är en dålig förebild för sina barn. På sajten Familjeliv konstrueras hon till en osmart kvinna som gör dåliga val. Hon måste förklara sig och ha en god anledning till varför hon lever som hon gör.

Slutligen anser vi att internet är en viktig arena för forskning särskilt inom socialt arbete. Vi ser att medlemmarna uttrycker värderingar som förmodligen inte skulle komma fram i ljuset på annat sätt. Vi hade inför denna uppsats en viss förkunskap om att det fanns en problematisk syn på kvinnor som har barn med flera partner, men att det fanns så starka normer kring detta kände vi inte till. Tyvärr blev vi inte förvånade över de misogynna inläggen vi fann på Flashback Forum.

Vi har nu undersökt föreställningen och framställningen av kvinnor som har barn med flera partner på sajten Familjeliv och Flashback Forum. En användargrupp med större delen kvinnor med barn på sajten Familjeliv och en okänd användargrupp på Flashback Forum. Så här i efterhand önskar vi att vi hade kunnat bredda vår undersökning för att se hur generella dessa åsikter är. Vår undran är om dessa negativa föreställningar kring kvinnor som har barn med flera partner påverkar kvinnorna i fråga. Hur i så fall? Detta lämnar vi som förslag på framtida forskning. Fortsatt forskning kring kvinnor som har barn med flera partner är relevant i synnerhet för socialarbetare. Med detta sagt menar vi att socialarbetare möter olika familjekonstellationer i sitt yrke, i olika typer av socialt arbete där en arbetar med familjer. I

dess möten är det viktigt att vara medveten om de föreställningar som finns, samt de föreställningar de själva besitter.

Referenslista:

- Alstam, Kristina (2016) *Parents, Power, Poverty- On Choice and responsibility in two parental communities*. Department of social work. University Of Gothenburg.
- Alstam, Kristina, Plantin, Lars och Daneback, Kristian (2016) Erfarenhetsbaserad kunskap på internet. Föräldraforum som exempel. I: Daneback, Kristian & Sorbring, Emma (red.) *Socialt arbete på internet- att förstå och hantera sociala problem på nya arenor*. Uppl. 1. Stockholm: Liber AB. ss.136-149.
- Baier, Matthias och Svensson, Måns (2009) *Om normer*. 1 Uppl. Malmö: Liber
- Berg, Martin (2015) *Netnografi: Att forska om och med internet*. Lund: Studentlitteratur
- Bergström, Göran och Boreus Kristina (2012) Innehållsanalys. I: Bergström, Göran och Boreus (red). *Textens mening och makt- metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Uppl. 3:2. Lund: studentlitteratur AB. ss. 49–89.
- Bergström, Göran och Boreus Kristina (2012) Samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys. I: Bergström, Göran och Boreus (red). *Textens mening och makt- metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Uppl. 3:2. Lund: studentlitteratur AB. ss.13–48.
- Berg Slanges, Jorun (1974) "Att vara mor", i Berg Slanges, Jorun m fl (1974) *Myten om den goda modern*. Stockholm: Aldus. ss. 9-35.
- Björk, Sofia och Hedenus, Anna (2015) Inledning. I: Hedenus, Anna & Björk, Sofia & Shmulyar Gréen, Oksana *Feministiskt tänkande och sociologi: Teorier, begrepp och tillämpningar*. Lund: studentlitteratur. ss. 21-38.
- Brembeck, Helene (2003) De ”nya” mödrarna I: Bäck-Wiklund, M. Johansson, T. (red.) *Nätverksfamiljen*. Uppl 1:2 Stockholm: Natur och kultur. ss. 100-115.
- Bruno, Linnea (2015) Familj i välfärdsstaten I: Hedenus, Anna & Björk, Sofia & Shmulyar Gréen, Oksana *Feministiskt tänkande och sociologi: Teorier, begrepp och tillämpningar*. Lund: studentlitteratur ss.169-185.
- Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Uppl. 2:2. Malmö: Liber
- Bäck-Wiklund, Margareta och Bergsten, Birgitta (1997) *Det moderna föräldraskapet- en studie av familj och kön i förändring*. Uppl 1. Falun: Natur och kultur
- Bäck-Wiklund, Margareta (2012) Familj och modernitet. I: Bäck-Wiklund, Margareta och Johansson, Thomas (red). *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och kultur .ss.17-47.
- Daneback, Kristian och Sorbring, Emma (2016) *Socialt arbete på internet- att förstå och hantera sociala problem på nya arenor*. Uppl. 1. Stockholm: Liber AB

Dorius, Cassandra (2012) Does MPF put women at risk- Theories of multipartnered fertility and health. *Population Studies Center Research Report 12-770*. University of Michigan.

Dorius, Cassandra och Guzzo, Karen Benjamin (2016) Challenges in Measuring and Studying Multipartnered Fertility in American Survey Data. *Population Research & Policy Review*. Vol. 35 Issue 4, ss. 553-579.

Hedenborg, Susanna och Wikander, Ulla (2003) *Makt och försörjning*. Lund: studentlitteratur

Hirdman, Yvonne (1992) *Den socialistiska hemmafrun- och andra kvinnohistorier*. Stockholm: Carlssons

Hirdman, Yvonne (2004) Genussystemet- reflexioner kring kvinnors sociala underordning. I: Anna Jansdotter (red). *Genushistoria- en histografisk expose* Lund: Studentlitteratur. ss. 113-133.

Hirdman, Yvonne (2001) *Genus- om det stabila föränderliga former*. Uppl. 2:4. Malmö: Liber AB

Johansson, Thomas (2009) *Familjeliv*. Malmö: Liber

Jönsson, Håkan (2010) *Sociala problem som perspektiv. En ansats för forskning & socialt arbete*. Malmö: Liber

Kalman, Hildur och Lövgren, Veronica (2012) Etik i forskning och etiska dilemman. En introduktion I: Kalman, Hildur och Lövgren, Veronica (red.) *Etiska dilemman. Forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. 1.Uppl. Malmö: Gleerups. ss. 7-22.

Larsson, Sam (2005) Teori, metod och empiri. I: Larsson, Sam, Lilja, John och Mannheimer, Katarina (red). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur. ss. 19-38.

Larsson Sjöberg, Kristina (2012) Mamma, pappa, styvpappa-barn. Föräldraskap i länkande familjesystem I: Bäck-Wiklund, M. Johansson, T. (red.) *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och kultur. ss. 83-99.

Lundin, Sarah och Dahlin, Sara (2009) Vem är familjen? *Om familjer, föräldrar och normer*. Stockholm: Forum för feministiska föräldrar.

Lykke, Nina (2009) *Genusforskning- en guide till feministisk teori, metodologi och skrift*. Uppl.1.Stockholm: Liber

Plantin, Lars (2012) Föräldraskap och arbetsliv - om lojalitetskonflikter i familjens vardag. I Bäck-Wiklund, M. Johansson, T. (red.) *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och kultur. ss. 48-68.

Roman, Christine (2003). Sociologiska perspektiv på "familjen". I Bäck-Wiklund, M. Johansson, T. (red.) *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur och kultur. ss. 40-59.

Sveningsson, Malin, Lövheim, Mia och Bergquist, Magnus (2003) *Att fånga nätet. Kvalitativa metoder för Internetforskning*. Lund: Studentlitteratur.

Svensson, Kerstin (2007) Normer, normalitet och normalisering. I: Kerstin Svensson (red.). *Normer och normalitet i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur. ss. 17-33.

Vetenskapsrådets rapportserie. Gustafsson, Bengt, Hermerén, Göran, Petersson, Bo (2005) *Vad är god forskningssed? Synpunkter, riktlinjer och exempel*. Stockholm: Vetenskapsrådet.

Wenneberg Barlebo, Søren (2000) *Socialkonstruktivism - positioner, problem och perspektiv*. Uppl.2:1. Malmö: Liber AB

Internetkällor:

Blomberg, Natashja (2016) Man är ju inte misslyckad för att man älskat många gånger. *Lady Dahmer/postpatriarkatet*. [blogg] <http://ladydahmer.nu/2016/october/> (2017-11-14)

Familjeliv (u.å) <http://gamla.familjeliv.se/Familjeliv/Statistik/1.1320454> (2017-11-13)

Familjeliv (u.å) <http://gamla.familjeliv.se/Forum/netikett.php> (2017-11-13)

Familjeliv (u.å) <http://gamla.familjeliv.se/Information/om.php> (2017-11-13)

Flashback (u.å) *Flashback: De första 30 åren*. <http://www.flashback.se/flashbacks-historia> (2017-11-08)

Flashback (u.å) *Bakgrund*. <https://www.flashback.org/kontakt> (2017-11-16)

Flashback (2017) *Regler*. <https://www.flashback.org/regler> (2017-12-25)

Flashback (u.å) <http://www.flashback.se/> (2017-11-13)

Statistiska Centralbyrån (2013) *Barnafödande i nya relationer*. Stockholm: SCB. Tillgänglig: https://www.scb.se/statistik/publikationer/BE0701_2013A01_BR_BE51BR1302.pdf. (2017-10-23)

Utter, Helen (2010) Hon hånas- för fyra barn med fyra pappor. *Aftonbladet*. Tillgänglig: <https://www.aftonbladet.se/wendela/familj/article12442938.ab> (2017-11-02)